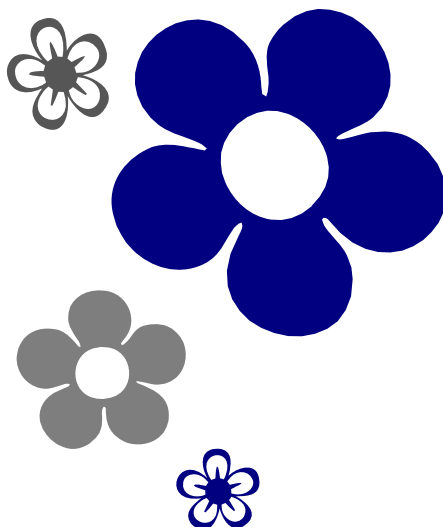

Početak škole je veliki korak za vaše dijete i za čitavu porodicu. To je prekrasno i uzbudljivo iskustvo, ali isto tako i velika promjena za vas i vaše dijete.

Mi vam želimo pomoći da imate dobar početak, na taj način što ćemo vama i vašem djetetu dati informacije koje će vam koristiti da se pripremite. Ova brošura vam daje:

- prijedloge sa primjerima koji će pomoći vašem djetetu da bude spremno za školska očekivanja i rutine
- informacije o tome kako djeca uče i kako se razvijaju
- pregled programa u kindergartenu
- aktivnosti koje će vam pomoći da većinu ovih stvari naučite kod kuće.

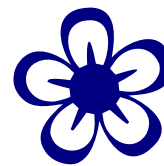

Ova brošura je takođe dizajnirana da bude “zabavna” aktivnost za vas i vaše dijete. Ovdje ćete naći mjesta na kojima možete pisati i crtati. Mi vas bodrimo da zajedno radite ove aktivnosti i da pričate o tome kako se vaše dijete osjeća u vezi polaska u školu i šta vaše dijete očekuje od kindergartena. Ove aktivnosti i razgovori mogu pomoći vašem djetetu da bude samouvjereno i radosno što kreće u školu.

Sadržaj brošure

	Strana
Prvi koraci	4—5
Razvojni faktori	6—7
Ciljevi kindergartena	8—9
Šta očekivati	10
Učimo pisati alfabet	11
Učimo pisati brojeve	12
Čitajte svom djetetu	14
Govor petogodišnjaka	16
20 načina da kažete “To je dobro za tebe!”	17
Je li moje dijete bolesno?	18
Tabela sa imenima zaraznih/prelaznih bolesti	19
Neophodna imunizacija	20
Bezbjednost po alfabetnom redu	21
Upute savjetodavaca u našim školama	22
Sigurnost na autobusu	23
Šta uraditi u hitnom slučaju	24

Prvi koraci—pripremanje za školu

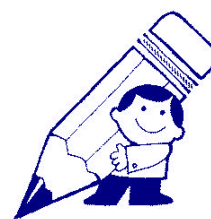

Da li je moje dijete spremno za školu? To je pitanje koje mnogi roditelji postavljaju. U osnovi, svako dijete koje je uzbuđljivo i entuzijastično u vezi učenja je spremno da uspije u kindergartenu.

Vaše dijete je sada puno naučilo! Prije nego što krene u školu, ono je već savladalo neke najvažnije lekcije u životu. Ono poznaje razliku između njega/nje i drugih, između familije i stranaca. On/ona razvijaju smisao vremena—znaju šta je prošlost, sadašnjost i budućnost. On/ona pričaju da bi izrazili sebe i imaju prilično dobar riječnik.

Ovo su neke osnovne stvari koje su savladane, a vi ste taj učitelj koji je pomogao svom djetetu da to savlada. Vaše dijete će nastaviti da dograđuje ove vještine tokom nekoliko prvih godina u školi.

Postoje svakako i neke dodatne vještine i iskustva kojima vi možete pomoći djetetu da lakše prebrodi ovaj period prelaska iz kuće u školu. Te aktivnosti su navedene na sledećoj stranici. Mislite o ovim stvarima dok budete radili svakodnevne aktivnosti—možda ih vi već i radite kroz svoje dnevne rutine.

Kakve sve idje vaše dijete ima u vezi polaska u kindergarten? Zapišite neke od odgovora i recite djetetu neka nacрта kindergarten onako kako ono misli da izgleda.

Da bi se pripremilo za učenje, vaše dijete treba...	Aktivnosti koje pomažu
Da bude upoznato sa knjigama i sa čitanjem. Da voli riječi i da upotrebljava nove riječi.	<ul style="list-style-type: none"> • Čitajte, čitajte i samo čitajte! Razgovarajte. • Postavljajte pitanja o priči koju ste pročitali. • Igrajte igre sa riječima koje se rimuju.
Da poznaje slova i brojeve. Da odmah prepozna početno slovo.	<ul style="list-style-type: none"> • Igrajte se sa ABC kockicama. • Brojite sa djetetom dok radite dnevne aktivnosti. • Vježbajte pisanje imena velikim početnim slovom.
Da zna osnovne boje (crvenu, žutu, zelenu, plavu, ljubičastu, crnu, bijelu, smeđu). Da zna da grupiše stvari po vrstama (npr. mačka, pas)	<ul style="list-style-type: none"> • Pitajte ga: "Koja je ovo boja?" • Razvrstavajte i sparujte čarape. • Grupišite i brojite stvari u domaćinstvu. • Igrajte se igre "Zamislio sam..."
Da rješava probleme/razmišlja kreativno.	<ul style="list-style-type: none"> • Igrajte sa slagalicama. • Igrajte se "Šta bi bilo kad bi?" (psi pričali, itd.)
Da je radoznalo i da postavlja pitanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Posjećujte sa djetetom dječije prodavnice. • Pitajte ga kako neke stvari funkcionišu.
Da zna svoju adresu i broj telefona. Da može nazvati 911 i da može čitko reći svoje ime.	<ul style="list-style-type: none"> • Pomozite mu da adresira i da vam pošalje poštu. • Neka vježba svoj broj telefona na telefonu igrački.
Da dijeli svoje stvari sa drugima. Da je u stanju da se igra u maloj grupi.	<ul style="list-style-type: none"> • Počnite sa razmjenom igračaka sa puno dijelova. • Napravite raspored sa datumima za igru.
Da radi u grupi.	<ul style="list-style-type: none"> • Neka sa svojim vršnjacima pravi predmete od kockica.
Da sluša u grupi i da čeka na svoj red da bi pričalo.	<ul style="list-style-type: none"> • Neka posjećuje gradsku biblioteku. • Razgovarajte sa svojim djetetom!
Da prati jednostavna uputsva.	<ul style="list-style-type: none"> • Igrajte igru, kao što je "Simon kaže."
Da uživa pričati sa drugima i da započinje razgovor.	<ul style="list-style-type: none"> • Glumite priče igrajući se sa lutkama. • Gledajte predstave sa lutkama.
Da se lako odvoja od roditelja.	<ul style="list-style-type: none"> • Ostavite dijete osobi kojoj vjerujete da vam ga pričuva za kratko vrijeme.
Da raspoznaje osjećaje—da može reći kako se osjeća.	<ul style="list-style-type: none"> • Razgovarajte o osjećanjima. • Igrajte se "Kako bi se osjećao kad bi...?"
Da može sjediti i pratiti predavanje u grupi.	<ul style="list-style-type: none"> • Budite u biblioteci za vrijeme čitanja priča. • Čitajte ili se igrajte jednostavnih igara.
Da drži olovku prstima, a ne pesnicom.	<ul style="list-style-type: none"> • Nizite zrna na konopac. • Koristite bojice, olovke i makaze.
Može otkopčati/zakopčati dugme, otvoriti/zatvoriti rajsferšlus i svezati/odvezati pertle na obući.	<ul style="list-style-type: none"> • Vježbajte! Hrabrite svoje dijete da se samo oblači.

Razvojni faktori

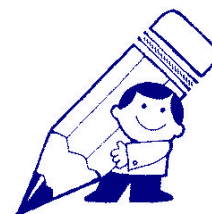
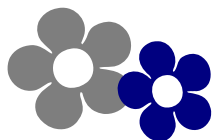
Razvojni faktori su sredstva koja vaše dijete treba da bi uspjelo.

Važni faktori koje dajete svom djetetu mu pomažu da razumije šta on ili ona vole, šta vrednuju i šta je za njih važno.

Razvojni faktori pomažu djeci da naprave zdrave izbore i da zaštite sebe protiv široko rasprostranjenih rizičnih ponašanja, uključujući:

- zlostavljanje u stvarnosti
- nasilje i
- neuspjeh u školi

Što više razvojnih faktora mladi ljudi imaju, imaće i veće šanse da budu zdravi i uspješni.

Razmisli o nekim važnim faktorima koje vaše dijete ima ili će trebati i upišite ih ovdje.

40 razvojnih faktora za djecu predškolskog uzrasta

KATEGORIJA	IME FAKTORA I DEFINICIJA
PODRŠKA	<ul style="list-style-type: none"> • PODRŠKA FAMILIJE—Familiya pruža ljubav i podršku. • POZITIVNA KOMUNIKACIJA SA FAMILIJOM—Roditelji i djeca pričaju otvoreno. • DRUGE VEZE SA ODRASLIMA—Dijete ima podršku drugih odraslih osoba. • BRIZAN KOMSILUK—Dijete ima prijatna iskustva sa briznim komsijama. • PRIJATNI ODNOSI U SKOLI—Skola obezbjeđuje brizno i ohrabrujuće okruženje.
OSPOSOBLJENOST	<ul style="list-style-type: none"> • DJECA CIJENE DJECU—Djeca se osjećaju vrijednim i cijenjenim. • DJECI SU DATE KORISNE USLUGE—Djeca osjećaju da mogu učestvovati. • POMOC DRUGIMA- Porodice pomazu druge u zajednici. • SIGURNOST—Dijete je bezbijeđno u kuci, skoli i zajednici.
ZABRANE I OČEKIVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • PORODICNE ZABRANE—Porodica ima jasna pravila i posljedice. • SKOLSKE ZABRANE—Skola ima jasna pravila i posljedice. • ZABRANE U KOMSILUKU—Komsije snose odgovornost za posmatranje. • ODRASLE OSOBE ZA PRIMJER—Odrasle osobe se ponasaju pozitivno i odgovorno. • POZITIVNI MEDUSOBNI ODNOSI—Vrsnjaci se ponasaju pozitivno i odgovorno.
STVARALAČKO KORIŠTENJE VREMENA	<ul style="list-style-type: none"> • KREATIVNE AKTIVNOSTI—Učestvuje u muzickim i kreativnim aktivnostima. • DJECIJI PROGRAMI—Jedan sat sedmicno ili vise u aktivnostima poslije skole. • RELIGIOZNA ZAJEDNICA—Porodica prisustvuje religioznim programima. • POZITIVNAN NADZOR KOD KUĆE—Očekivane i prijatne rutine.
ZALAGANJE ZA UČENJE	<ul style="list-style-type: none"> • MOTIVACIJA ZA USPJEH—Dijete je motivisano da uci dobro u skoli. • SKOLSKO ANGAZOVANJE—Dijete je osjećajno, pazljivo je i angazuje se. • ZADACA—Dijete pise zadacu kad mu se zada. • OBAVEZE PREMA SKOLI—Dijete brine o svojoj skoli.
POZITIVNE VRIJEDNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • BRIZNOST—Dijete se bodri da iskazuje simpatije prema drugima i da dijeli svoje stvari sa drugima. • JEDNAKOST I PRAVDA U DRUŠTVU—Zalaganje za bolju zajednicu. • INTEGRITET—Bori se za svoja ubjedenja i u ono što vjeruje. • POŠTENJE—Cijeni poštenje i ponaša se u skladu. • ODGOVORNOST—Prihvata i preuzima na sebe odgovornost.
DRUŠTVENE SPOSOBNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • PLANIRANJE I DONOŠENJE ODLUKA—Počinje praviti planove i odlučivati. • OSOBNI ODNOSI—Druži se sa drugima, upoznaje nove prijatelje. • KULTURNI ODNOSI—Poznaje kulturne razlike u društvu i osjeća se prijatno u vezi toga. • MIRNO RJEŠENJE SUKOBNA—Rješava sukobe bez upotrebe nasilja.
POZITIVAN IDENTITET	<ul style="list-style-type: none"> • OSOBNA MOĆ—Razmišlja o stvarima koje su mu se desile. • SAMOPOUZDANJE—Izražava sa visokim samopouzdanjem. • SMISAO SVRHE—Dijete izjavljuje da njegov život ima smisao. • POZITIVNI POGLEDI NA OSOBNU BUDUĆNOST—Dijete je optimista što se tiče budućnosti.

This chart adapted from "Healthy Communities: Healthy Youth Tool Kit," copyright 1998 by Search Institute, 700 S. Third Street, Suite 210, Minneapolis, MN 55415; phone 1-800-888-7828; Web site: www.search-institute.org.

Ciljevi kindergartena

Tokom školske godine u kindergartenu, vašem djetetu će biti predstavljeni novi pojmovi iz oblasti čitanja, pisanja, matematike, nauke i umjetnosti engleskog jezika. Pošto neće biti testirani iz svih oblasti, ovo gradivo će im kasnije dobro doći.

Ove važne vještine počinju kod kuće prilikom sledećih momenata:

- Kad vam je dijete u krilu i čeka da mu ispričate priču.
- Kada provodite kišno jutro u biblioteci tražeći knjige koje vaše dijete želi.
- Kada odvedete dijete u prodavnicu u kojoj može izabrati sebi mliječne pahuljice koje želi.

- Kada odete u obližnji park i napravite dvorac od pijeska ili kada izvijate letećeg zmaja.
- Kada djetetu pokazujete okolinu koja ga okružuje, npr. kada kažete “Ovo je McDonald’s i počinje sa slovom M”, ili “To je znak STOP, počinje slovom S.”

Sledeće stranice vam pokazuju primjere ciljeva kindergartena u školama u Waterloo i neke od ideja koje možete sprovesti kod kuće. Pripremiti dijete za školu je jedan od najvažnijih poslova koje roditelji imaju—jedan od poslova koji radite svaki dan!

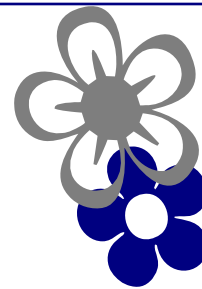
Koje aktivnosti bi ti volio da radiš u školi? Na ovom mjestu nacrtaj sliku onoga što bi ti volio da radiš u školi.

Znanje koje treba da se stekne tokom školske godine u kindergartenu	Aktivnosti koje pomažu
Prepoznavanje velikih i malih slova engleskog alfabeta.	<ul style="list-style-type: none"> • Vježbajte pisanje imena-prvo slovo velikim slovom. • Vježbajte pisanje osnovnih riječi.
Pokazivanje razumijevanja fonetike: glasovi koji čine izgovorenu riječ.	<ul style="list-style-type: none"> • Čitajte pjesmice koje se rimuju. • Pjevajte pjesmice i dječije pjesmice zajedno.
Prepričavanje priče i događaji iz osobnog iskustva koji se mogu povezati sa pričom.	<ul style="list-style-type: none"> • Čitajte, čitajte i samo čitajte svom djetetu! • Pitajte dijete da vam kaže ko su glavni likovi u priči, mjesto zbivanja radnje i šta se dešava u priči. • Neka vaše dijete prepriča priču svojim riječima.
Pokazivanje osnovnog znanja u vezi štampe: kako držati knjigu, čitati tekst sa lijeva na desno, raspoznavati slova, riječi i rečenice.	<ul style="list-style-type: none"> • Pokazujte riječi dok čitate priču. • Objasnite djetetu znake interpukcije.
Pisati brojeve od jedan do dvadeset. Početi brojati i grupisati brojeve po deseticama, najmanje do 100.	<ul style="list-style-type: none"> • Brojite kockice i slagalice. • Pustite dijete neka postavi sto i neka broji tanjire, escajg, čase, itd.
Početi brojati, redati, čitati i pisati brojeve od jedan do sto.	<ul style="list-style-type: none"> • Brojite naglas sa svojim djetetom. • Brojite predmete, a zatim recite ili zapišite cifru.
Raspoznavanje jednakog od nejednakog uz korištenje predmeta.	<ul style="list-style-type: none"> • Brojite i sortirajte male predmete kao što su dugmadi, figurice, itd.
Prepoznavanje različitih dizajna u okolini koja nas okružuje.	<ul style="list-style-type: none"> • Kreirajte nešto sa kockicama ili zrnevljem. • Pjevajte pjesme koje se rimuju. • Posmatrajte predmete koje imaju šare na sebi.
Prepoznavanje i imenovanje kruga, trougla, kvadrata i pravougaonika.	<ul style="list-style-type: none"> • Igrajte se sa drvenim kockicama. • Tražite oblike različitih stvari na predmetima (saobraćajni znaci, oblici na zgradama, itd.)
Svrstavanje, klasifikovanje predmeta po osobinama. Poređenje stvari po kategorijama.(npr. manje,veće)	<ul style="list-style-type: none"> • Sortirajte nešto igrajući se. (npr. Neka vase dijete razvrstava plave čarape od bijelih čarapa.
Pažljivo slušanje u cilju razumijevanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Neka vaše dijete ponekad ponovi uputstva koja ste mu dali, da bi ste vi bili sigurni da je ono slušalo.
Sudjelovanje u grupnim diskusijama.	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutujte familijarno za vrijeme obroka. Slušajte jedni druge i uključujte se u razgovor.
Početak pisanja nekih osnovnih ideja radi komuniciranja.	<ul style="list-style-type: none"> • Mnoga djeca će početi sa škrabanjem, što je početna etapa u pisanju. • Obezbijedite djetetu papir i olovku da bi ono razvijalo vještine pisanja.

Okruženje u kome se uči

Učionica u kindergartenu je opremljena sa sledećim stvarima:

- centrima za aktivnosti
- knjigama
- slovima
- kalendarima
- sklapalicama
- dramskim aktivnostima
- centrima za slušanje
- umjetničkim radovima
- brojevima
- riječima
- kockicama
- igramama
- priborom za likovno
- kompjuterima

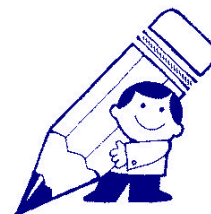

Aktivnosti koje se uče

Svaki dan učiteljica će provesti vrijeme sa čitavim razredom kao grupom, učeći ih direktno. Učenici će takođe provoditi vrijeme sa učiteljicom u malim grupama ili će sa nekim od njih raditi individualno. Učiteljica će čitati priče, a čitav razred će pjevati pjesmice i učiti riječi koje se rimuju. Djeca će raditi samostalno i u grupama. Oni će učiti kroz igru, a pored toga, svaki dan će imati fizičke aktivnosti u školi ili na školskom igralištu.

Aktivno učenje

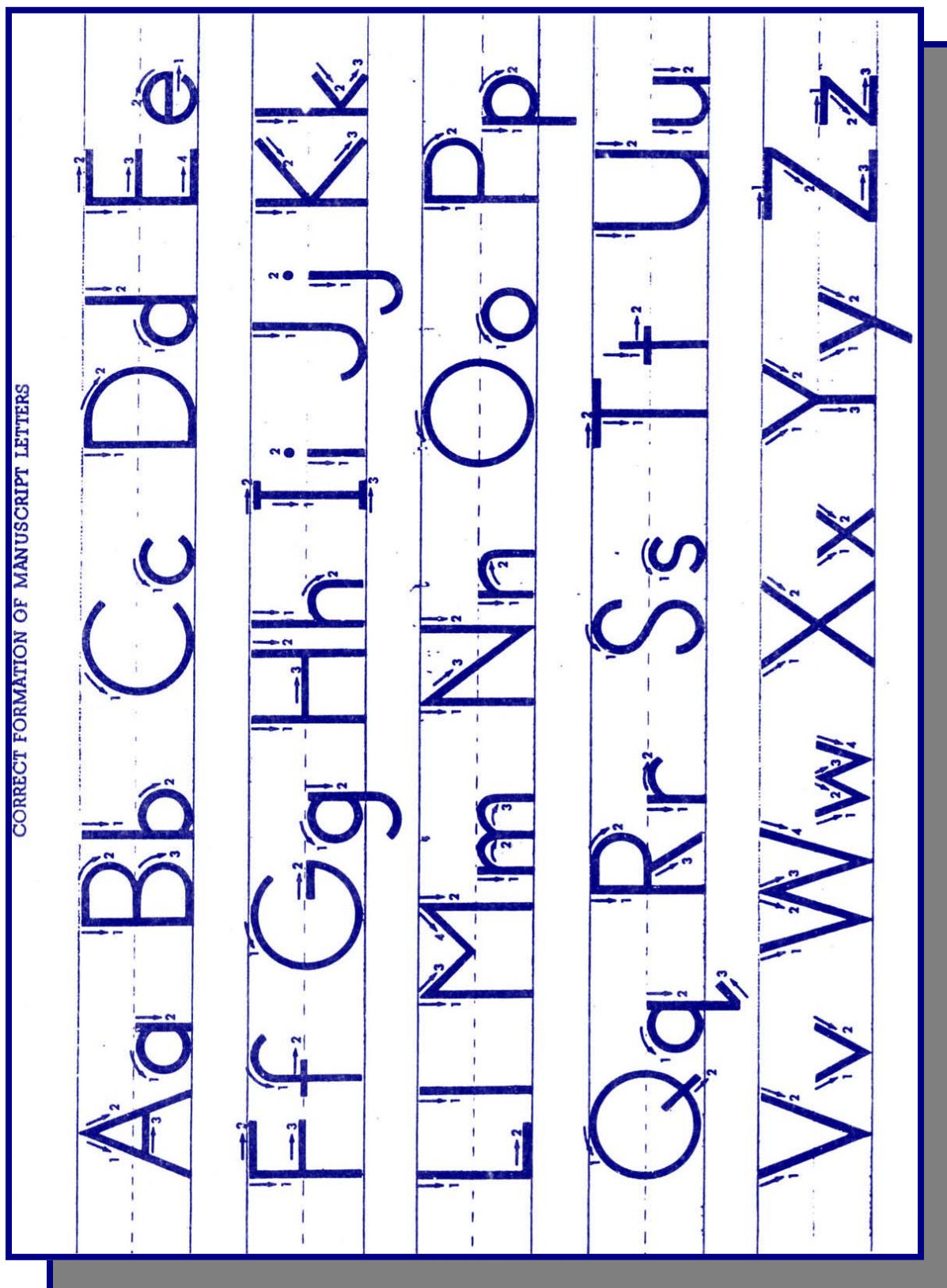
Djeca najbolje uče kroz svoja iskustva i otkrića. Učiteljice uče djecu o stvarima iz “stvarnog života”, npr. igrajući se prodavnice oni uče slova, brojeve i kako da se ponašaju. Biće i trenutaka kada će se od djece očekivati da sjede mirno i da slušaju—ali većinu vremena učionica je ispunjena glasovima i raznim aktivnostima.

Neka vaše dijete ovdje napiše svoje ime
gledajući u slova na sledećoj strani.

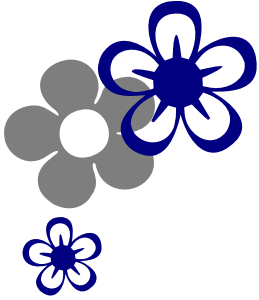
Učimo pisati alfabet

Svako slovo alfabeta je tačno formirano u tabeli ispod. Vaše dijete može vježbati pisanje slova, tako što će kopirati velika i mala slova sa svojim kažiprstom.

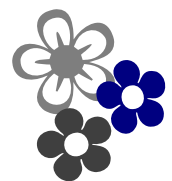

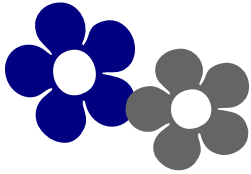
Učimo pisati brojeve

U tabeli ispod je tačno formiran svaki broj. Vaše dijete može vježbati pisanje svakog broja tako što će ih kopirati svojim kažiprstom.

	<p>Start at the top, to the left you go, all the way around, to make a zero.</p>
	<p>Line straight down, just for fun, that's the way we make a one.</p>
	<p>Around and down, over to you, that's the way we make a two.</p>
	<p>Around a tree, around a tree, that's the way we make a three.</p>
	<p>Down and over, down some more, that's the way we make a four.</p>
	<p>Down around, take a drive, that's the way we make a five.</p>
	<p>Monkey tail, doing tricks, that's the way we make a six.</p>
	<p>Across the sky, down from heaven, that's the way we make a seven.</p>
	<p>Make an "s" and do not wait, go right up and shut the gate. That's the way we make an eight.</p>
	<p>A little circle and a tall straight line, that's the way we make a nine.</p>

CHARACTER COUNTS! IN IOWA

Kompletno obrazovanje obuhvata više od akademskog znanja. Iako su Waterloo škole uvijek promovisale pozitivan karakter i odgovorne građane, sve Waterloo osnovne škole su usvojile sveobuhvatan plan za obrazovanje karaktera pod nazivom *Character Counts!*, nepristran, nesektarski plan za obrazovanje karaktera.

Character Counts! je utemeljen na vjerovanju da:

- *Oni su dugotrajna, opsta etička istina koja razlikuje dobro od zla i objasnjava bitnost dobrog karaktera.
- *Karakter se zbilja ubraja-ko si ti može imati veliki utjecaj.
- *Karakter nije nasljedan-mora biti svjesno razvijen primjerima i zahtjevima.

6 principa karaktera su:

Pouzdanost Budi iskren • Ne zavodi, varaj ili kradi • Budi pouzdan-uradi šta si rekao da ćeš uraditi • Imaj hrabrosti da uradiš pravu stvar • Izgradi dobar ugled

Postovanje Postuj druge; slijedi zlatna pravila • Budi tolerantan prema razlikama • Upotrebljavaj dobre manire, primjerno se izražavaj • Budi obziran prema osjećanjima drugih osoba •

Odgovornost Uradi šta trebaš • Uvijek radi najbolje što možeš • Koristi samokontrolu • Budi samodisciplinovan • Promisli prije nego što nešto uradiš — razmisli o posljedicama • Budi odgovoran za svoj izbor

Cestitost Postuj pravila • Čekaj svoj red i dijeli sa drugima • Budi srdačan; slušaj druge

Briznost Budi ljubazan • Budi milostiv i pokazi da se ti brineš • Izrazi zahvalnost • Zaboravi

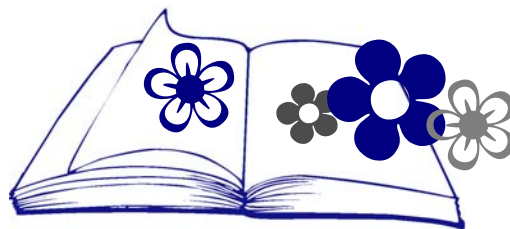
Pravo građanstvo Uradi svoj dio da škola i zajednica postanu boljom • Budi kooperativan • Budi uključen u mjesnim zbivanjima • Budi informisan; glasaj • Budi dobar komšija

Sta vi možete uraditi?

Koristite i pokazujete ove osobine karaktera. Djeca uče gledajući osobe koje su bitne u njihovim životima. Razgovaraj sa mladima o primjerima pouzdanosti, postovanja, odgovornosti, cestitosti, briznosti i dobrog građanstva. Što više naši mladi vide ove osobine cijenjene od strane porodice, prijatelja i u našoj zajednici, i oni će više primjenjivati sve te osobine.

Čitajte svom djetetu

Kako čitati knjigu djetetu...

- Pokazujte oduševljenje i entuzijazam dok čitate. Ne pretvarajte čitanje u kućni posao.
- Pokušajte da čitate svom djetetu svaki dan.
- Pronađite pogodno vrijeme kada ste vi i vaše dijete opušteni i zainteresovani za čitanje, kao što je vrijeme odlaska u krevet ili poslije kraćeg dremuckanja.
- Pustite dijete neka samo izabere knjige i stranice koje će čitati.
- Pokazujte slike kada pričate o njima.
- Pustite dijete da drži knjigu i da lista stranice.
- Pričajte djetetu poznatu priču, ali izostavite dijelove rečenice i dopustite djetetu da nastavi.
- Pustite dijete da vam opiše slike i da vam ispriča priču.
- Pitajte ga da ono samo izmisli priču, ili da završi priču koju ste vi započeli.
- Ako vaše dijete periodično ne pokazuje interes za čitanje, nastavite mu čitati dok se ono igra. Dijete će najvjerovatnije ponovo postati zainteresovano za čitanje.

Kako odabrati dobru knjigu...

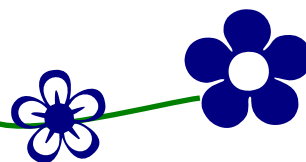
- Priče treba da odgovaraju uzrastu djeteta. Mnoge škole i gradske biblioteke imaju liste sa knjigama razvrstanih po rangovima i temama.
- Slike treba da budu jasne, bez puno detalja.
- Slike treba da budu takve da dijete može ispričati priču, a da je i ne pročita.
- Priče treba da budu zadovoljstvo i zabava, ali trebete čitati i knjige obrazovnog karaktera. Neke knjige uče govorne glasove, pojmove (kao što su životinje na farmi, odjeća, boje) ili moral (kako dijeliti sa drugima, sticati prijatelje, itd.)

Predložene knjige

Postoji veliki izbor u odabiranju knjiga.

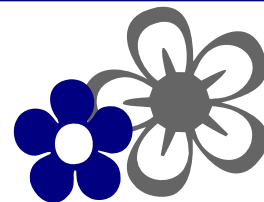
Sledeća lista knjiga je predložena od "Title One" programa za čitanje. Sledeći put kada

budete išli u biblioteku ponesite ovu listu sa sobom i pronađite ove i druge knjige koje su napisali ovi autori.

- Asch, Frank - *Mooncake*
- Burton, Virginia Lee - *Mike Mulligan and His Steam Shovel*
- Carle, Eric - *The Grouchy Ladybug*
- Carson, Nancy - *Louanne Pig and the Perfect Family*
- DePaola, Tomie - *Strega Nona*
- Emberly, Ed - *Drummer Hoff*
- Gag, Wanda - *Millions of Cats*
- Galdone, Paul - *The Magic Porridge Pot*
- Hoban, Russel - *Bedtime for Frances*
- Hutchins, Pat - *The Doorbell Rang*
- Keats, Ezra Jack - *Snowy Day*
- Lionni, Leo - *Swimmy*
- Lobel, Arnold - *A Tree Full of Pigs*
- Marshall, James - *George and Martha*
- McCloskey, Robert - *Blueberries for Sal*
- McDermott, Gerald - *Anansi the Spider*
- Rey, H.A. - *Curious George*
- Steig, William - *Doctor DeSoto*
- Stevenson, James - *Could Be Worse*
- Weber, Bernard - *Ira Sleeps Over*
- Wood, Audrey - *The Napping House*
- Zolotow, Charlotte - *Mr. Rabbit and the Lovely Present*

Govor i jezik petogodišnjaka

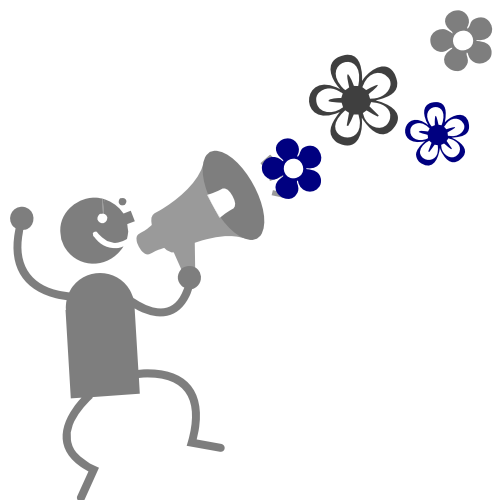

Sa pet godina, vaše dijete...

- Raspoznaje predmete po načinu na koji se koriste (“Ti jadeš sa viljuškom.”) i može vam reći od čega su predmeti napravljeni (papir, plastika, drvo, metal).
- Zna prostorne veze, kao što su “na vrhu”, “pored”, “daleko” i “blizu.”
- Sastavlja rečenicu od 5 do 6 riječi.
- Uglavnom ga razumiju osobe koje ga ranije nisu čule kako priča.
- Zna osnovne opozite, kao što su “veliko/malo” i “tvrdo/mekano.”
- Razumije šta je “isto” i šta je “različito.”
- Broji deset predmeta.
- Može prepričati priču.
- Ostaje na jednoj aktivnosti 12—13 minuta.
- Postavlja pitanja da bi dobilo informacije.

Vi možete stimulirati govor i jezik svog petogodišnjaka, tako što ćete...

- Bodriti dijete da priča i da na taj način izražava svoja osjećanja, ideje, snove, želje i strahove.
- Komentarisati o nečemu što ste uradili i o tome kako se vaše dijete osjeća.
- Dozvoliti djetetu da bude kreativno, odnosno dozvoliti mu da koristi bojice, olovke i papir.
- Pružite mu priliku da uči pjesmice i stihove.
- Nastavite i dalje da čitate sa djetetom.
- Razgovarajte sa djetetom kao sa odraslom osobom.
- Slušajte dijete dok vam priča.

20 načina da kažete “To je dobro za tebe!”

Svako dijete treba da čuje pohvalu. To povećava samopoštovanje i samopouzdanje i kod kuće i u školi.

1. To je odlično!
2. Odličan rad!
3. Odlično!
4. Veoma kreativno!
5. Ja to ne bih mogla bez tebe uraditi.
6. Ti znaš da to pojednostaviš!
7. Opa! Au!
8. Ti si se znatno popravio!
9. Dobro razmišljaš!
10. Sada ti to kapiraš!
11. Tačno tako!
12. Dobro urađen posao!
13. Nastavi tako raditi!
14. Ti se zaista trudiš!
15. Ja volim kada mi ti čitaš.
16. Ti si se sjetio!
17. Puno bolje!
18. Super!
19. Samo tako nastavi!

Informacije o gradskoj biblioteci

**415 Commercial Street
Waterloo, IA 50701**

Radno vrijeme

Od ponedjeljka do četvrtka od 9:00 do 9:00

Petak i subota od 9:00 do 5:00

**Otvorena nedeljom od maja do oktobra
1:00 - 5:00**

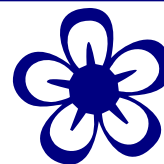
Generalne/tehničke usluge 319-291-4521

Informativne usluge 319-291-4476

Departman za omladinu 319-287-3976

Je li moje dijete bolesno? Trebam li ga poslati u školu?

Jedan od problema sa kojim se roditelji najčešće susreću sa djecom školskog uzrasta je kada se dijete žali da se ne osjeća dobro za vrijeme nastave. Šta učiniti u ovoj situaciji? Vi ne želite zadržati dijete kod kuće, jer ono nije bolesno, ali isto tako vi ne želite poslati dijete u školu kada je ono zaista bolesno. *Informacije koje vam ovdje nudimo ne smatraju se medicinskim savjetima*, ali su dizajnirane kao vrsta uputstava, koja ćete slijediti prije nego što stupite u kontakt sa doktorom i dok ne čujete njegovo mišljenje.

Temperatura

Temperatura je upozorenje da nešto nije u redu sa organizmom. Najbolji način da provjerite temperature je termometar, koji bi svaka kuća trebala da ima. Dijete sa temperaturom preko 100 stepeni ne bi ste smjeli poslati u školu. Ako nemate termometar na raspolaganju, dotaknite dječije čelo sa rukom. Ako je toplo, zadržite dijete kod kuće sve dok ne nađete termometar da bi ste mu izmjerili temperaturu. *Dozvolite djetetu da ide u školu samo ako se temperatura nije javljala u roku od 24 sata.*

Stomačni bolovi, povraćanje i proliv

Konsultujte se sa svojim doktorom ako vaše dijete ima neprekidne bolove u stomaku koje ograničavaju njegovu aktivnost. Ako dijete počne povraćati, zadržite ga kod kuće sve dok ne vidite da ne povraća nekoliko sati. Dijete koje ima proliv trebalo bi takođe zadržati kod kuće. Zovite svog doktora ako se stanje djeteta ne poboljšava.

Prehlada, upala grla i kašalj

Prehlade predstavljaju roditeljima čest problem. Dijete sa “teškom” prehladom i piskavim kašljem, treba da ostane u krevetu iako nema temperaturu. Ako se vaše dijete žali da ga boli grlo, a nema nikakvih drugih simptoma, onda može ići u školu. Ako primijetite bijele tačkice u pozadini grla, ili ako je prisutna temperatura, zadržite dijete kod kuće i zovite doktora.

Zubobolja Konsultujte sa sa zubarom.

Glavobolja Dijete ne bi trebalo da ostane kod kuće ako se žali samo na glavobolju.

Osip Osip može biti prvi znak nekih dječijih bolesti, kao što su krzamak i ospice. Osip ili “tačkice” se mogu pojaviti po čitavom tijelu ili samo na jednom dijelu tijela. Ne šalžite dijete u školu ako ima osip, sve dok vam doktor ne kaže.

Poznato je da se djeca zadržavaju kod kuće ne samo zbog bolesti, nego i zbog nekih drugih razloga. Nepotrebno odsustvo iz škole može imati negativan efekat na ponašanje učenika, radne navike i napredak. Koristite svoj zdrav razum i sjetite se da: Bolesna djeca pripadaju kući. Zdrava djeca školi.

BOLEST	ŠTA UOČAVATE	ŠTA UČINITI	KADA SE MOŽE VRATITI NAZAD U USTANOVU ZA ČUVANJE DJECE
PETA BOLEST-5th DISEASE (Erythema infectiosum)	Temperatura, glavobolja i veoma crveni obrazi. Crveni osip na prsima, rukama i nogama koji traje 3 dana do 3 sedmice. Uobičajeno za uzrast od 5-14, a rijetko kod odraslih osoba.	Konsultovati se sa dječijim doktorom i pitati da li djetetu može koristiti lijekove protiv bolova i za smanjene temperature koji se kupuju u slobodnoj prodaji. Dajte djetetu mnogo tečnosti. Spriječite grebanje tako što će te odrezati djetetu nokte ili što ćete staviti rukavice tokom noći. Trudnice izložene ovoj bolesti se trebaju konsultovati sa svojim doktorom.	Zadržite djetetu kod kuće ako bude imalo temperaturu.
OSPICE/KOZICE-CHICKEN POX (Varicella)	Osip oblika prištića koji svrbi i koji je praćen blagom temperaturom. Prištići se obično javljaju u grupama i najčešće se mogu vidjeti na stomaku, prsima i leđima. Nakon nekoliko dana prištići prerastaju u kraste. Neka djeca imaju samo nekoliko prištića dok druga mogu imati nekoliko stotina.	Konsultujte se sa dječijim doktorom. Calamine losion ili soda bikarbona u vodenj kupki mogu umanjiti svrab. Spriječite grebanje tako što ćete dovesti u red nokte i staviti rukavice na dječije ruke tokom noći.	Dijete treba ostati kod kuće sve dok kraste ne spadnu sa prištića.
GROZNICA-COLD SORES & MOUTH SORES	Bolni, mali, vodeni ili crveni prištići na ustima, desnama ili usnama. Groznica je obično crvenkasta ili ljubičasta i može se javljati pojedinačno ili u manjim skupinama. Djeca koja imaju bolesti na šakama, stopalima i ustima mogu takođe imati manji crveni osip na	Groznica treba da se čuva čitavo vrijeme suhom i da bude porkivena po mogućnosti. Ne dozvoljavajte djeci da se igraju sa istim igračkama.	Ako djetetu kladi iz usta dok ima groznicu, konsultujte doktora prije nego se dijete vrati u ustanovu za čuvanje djece. U protivnom, dijete ne treba da propusti boravak u ustanovi za
INFEKCIJE UHA, NOSA I PLUĆA-EAR, NOSE AND CHEST INFECTIONS	Uočljivi su blagi simptomi kao što je kašalj, curenje iz nosa, vodene oči, bolovi grla, hladnoća i umor vezani za prehladu, gušobolju, upalu pluća, respiratorni sincicijski virus (RSV), bronhitis i infekcije uha.	Neka se dijete dovoljno odmara. Pitajte dječijeg doktora da li možete koristiti lijekove protiv bolova i temperature sa slobodne prodaje. Dijete i oni koji se brinu za dijete trebaju često prati ruke. Potražite medicinski tretman odmah ako dijete ima sledeće znake vezane za poteškoće sa disanjem: Plavu ili sivu kožu oko nosa, usta ili	Dijete koje je nerazpoloženo i koje ima temperaturu treba ostati kod kuće. Dijete koje nema temperaturu ne treba propustiti boravak u ustanovi za čuvanje djece u koliko može učestvovati bez problema u aktivnostima.
PROLJEV-DIARRHEA	Dječija stolica je česta, rjeđa i vodenija nego obično. Može da ima u sebi krvi.	Osigurajte da se dijete dovoljno odmara i dajte mu bistru tečnost. Dojenje može da se nastavi. Ako se simptomi nastave, pojavi temperatura ili se pojavi krv u stolici, nazovite doktora. Dijete i oni koji se brinu o djetetu trebaju češće prati ruke.	Dijete može ići nazad u ustanovu za čuvanje djece kada proliv nestane i kada se dijete osjeća bolje. *Postoje specijalna pravila izolovanja djece u
TEMPERATURA-FEVER	Povećanje tjelesne temperature preko normale. To uvijek ne predstavlja ozbiljnu bolest. U koliko se temperatura mjeri u ustima i pokaže 101 stepeni farenhajta, to se već smatra visokom temperaturom. Najčešći uzroci temperatura su bolest, rast zuba i nedavno primljene vakcine.	Nazovite dječijeg doktora ako se dijete ne osjeća ugodno ili primijetite promjenu u ponašanju. Ako dijete starosti ispod 8 sedmica ima temperaturu od 100 stepeni farenhajta koja je izmjerena ispod pazuha, pozovite doktora.	Dijete ne treba ostati kod kuće u koliko nema temperaturu i promjene u ponašanju, kao i znake ili simptome bolesti.
GRIPA-FLU (Influenza)	Temperatura, osjećaj hladnoće, upala grla, kasalj, glavobolja, bolovi misica, prekomjerena pospanost. Neka gripa može prerasti u upalu pluća. Djeca sa gripom mogu imati mucninu, povraćanje, ili proljev, ali nikad bez respiratornih/disajnih simptoma.	Konsultujte se sa dječijim doktorom. Osigurajte da se dijete dovoljno odmara. Pitajte doktora da li možete koristiti lijekove protiv bolova i temperature i lijekove protiv virusa koji se mogu kupiti na slobodnoj prodaji.	Dijete može ići nazad u ustanovu za čuvanje djece nakon sto se bude osjećalo dobro.
ŽUTICA-HEPATITIS A	Bolovi u stomaku, osjećaj bolesti, temperatura i proljev. Koža i bjeonjača očiju mogu biti žuti.	Konsultujte se sa doktorom ODMAH.	Dijete može ići nazad u ustanovu za čuvanje djece jednu sedmicu nakon započinjanja simptoma.
PRELAZNA INFEKCIJA KOZE-IMPETIGO	Vidljive su ranice na koži sa žutim kracicama ili krastama boje meda. One se mogu osušiti. Vežina ranica se nalazi na licu, oko nosa i ustima.	Konsultujte se sa dječijim doktorom koji vam može dati lijekove i reći kako da tretirate infekciju na koži. Dijete i osobe koje se brinu o djetetu treba da peru ruke često.	Dijete može ići nazad u ustanovu za čuvanje djece 24 sata nakon što dijete započne uzimati lijekove od doktora.
VAŠKE-LICE (Pediculosis)	Uš (vaške) i jaja (gnjide) u kosi blizu lobanje naročito na sredini glave, iza ušiju i u pozadini koje prouzrokuju svrab na lobanji.	Koristite regularni šampo i omeksičivač za kosu svaki dan u trajanju od 14 dana. Češljajte kosu svaki dan sa gustim češljom dok još uvijek imate omeksičivač u kosi. Nema potrebe da se dijete pošalje kući iz ustanove za čuvanje djece na dan kada se uspostavi dijagnoza. Dijete treba da se vrati poslije prvog tretmana.	Nema potrebe da se dijete pošalje kući iz ustanove za čuvanje djece na dan kada se uspostavi dijagnoza. Dijete treba da se vrati poslije prvog tretmana. Nazovite 800-369-2229 i zahtijevajte "Getting Rid of Head Lice" brošuru.
MENINGITIS (virusni ili bakterijski)	Temperatura, glavobolja i ukočen vrat su uobičajni simptomi kod svakoga preko 2 godine starosti. Novorođenčad i djeca manja od dvije godine mogu biti previše pospana i neaktivna, razdražljiva, mogu povraćati i slabo jesti.	Konsultujte se sa doktorom ODMAH. Virusni meningitis se prenosi samo onda ako neko dođe u kontakt sa stolicom osobe koja je inficirana. Bakterijski meningitis se prenosi putem vazduha, tako da se osobama koje su blizem kontaktu sa oboljelim osobom mogu dati lijekovi kako bi se spriječila bolest.	Djeca sa bakterijskim meningitisom se smiju vratiti u ustanovu za čuvanje djece 24 sata nakon što započinu tražiti antibiotike. Djeca sa virusnim meningitisom se mogu vratiti kada se budu bolje osjećala.
STAFILOKOKNE INFEKCIJE -MRSA	Često se zbuñuje sa ujedom pauka.	Konsultujte sa dječijim doktorom. Liječite i prekrijte sve otvorene rane. Više perite ruke i čistite okruženje u kojem živite.	Dijete ili članovi osoblja ne trebaju ostati kod kuće ako je rana pokrivena.
ZAŠNJACI-MUMPS	Rijetki su kod djece koja su primila 2 doze measles, mumps i rubella vakcine. Primjetni su temperatura, otečene i bolne žlijezde na vilici. Ponekad djeca kašlju i sline.	Konsultujte se dječijim doktorom i pitajte ga da li dijete može koristiti lijekove protiv temperature i bolova koji se mogu kupiti na slobodnoj prodaji. Dajte djetetu puno tečnosti.	Dijete se može vratiti nazad u ustanovu za čuvanje djece 5 dana poslije početka simptoma ili dok simptomi nestanu.
KONJUKTIVITIS-PINK EYE	Oči su crvene/roze boje sa kremastim ili žutim krmeljovima. Očni kapci mogu biti mutni poslije spavanja. Očni kapci i mjesta oko očiju	Konsultujte se sa dječijim doktorom. Iako dijete nema temperaturu, roditelji i osobe koje čuvaju djecu treba da prate druge mogućće	Dijete se može vratiti u ustanovu za čuvanje djece kad god svi simptomi nestanu.
OSIP-RASH ILLNESS	Obično crvene, umrljane površine na koži, ponekad sa izdubljenjima koja mogu ali i ne moraju biti bjelkaste boje. Dijete može imati temperaturu ili promjene u ponašanju.	Konsultujte sa sa dječijim doktorom ako dijete dobije povišenu temperaturu i ako se bude drugačije ponašalo.	Ako dijete nema temperaturu ili promjene u ponašanju, ono se može vratiti u ustanovu za čuvanje djece.
GLJIVIČNA INFEKCIJA KOŽE-RINGWORM	Mjesta na koži ili glavi prekrivena krkljštima i u obliku prstena. Može ostaviti svjetlija mjesta na koži ili mrljice čelavosti na glavi.	Konsultujte se sa dječijim doktorom. Gljivična infekcija kože se prenosi direktnim kontaktom kože na kožu. Prekrijte inficirano mjesto da bi ste spriječili širenje. Ne dozvolite djetetu da razmjenjuje osobne stvari sa drugima (češljeve, četke, odjeću, peškir, posteljenu). Posušite kožu dobro poslije pranja, a kupatilo i igračke perite dnevno.	Dijete ne treba da izostaje iz ustanove za čuvanje djece. Dijete ne bi trebalo ići u fiskulturnu salu, bazene, ili da igra sportove koji zahtijevaju kontakt sa drugima. Bitno je da znate da tretman može potrajati najmanje 4 sedmice.
ŠUGA-SCABIES	Žestok svrab koji može biti gori tokom noći. Na koži možete vidjeti mala crvena ispuščenja ili udubljenja između prstiju, na člancima ruku ili laktovima, pod pazuhom, ili na struku.	Konsultujte se sa dječijim doktorom.	Dijete može ići nazad u ustanovu za čuvanje djece 24 sata nakon prvog tretmana.
BAKTERIJSKA UPALA GRLA-STREP THROAT	Upale grla mogu imati različite uzroke. Bakterijska upala grla je jedna od najgorih. Uobičajni simptomi su: bolovi grla, otežano gutanje, temperatura, povećane žlijezde i ekstremna malaksalost.	Konsultujte se sa dječijim doktorom. Dajte djetetu lijekove u određeno vrijeme. Antibiotici se ne preporučuju kao tretman u koliko laboratorijski test ne bude pozitivan.	Dijete može ići nazad u ustanovu za čuvanje djece 24 sata nakon početka uzimanja antibiotika.
POVRAĆANJE-VOMITING	Djeca povraćaju kada su bolesna i kada imaju uzrujan stomak.	Konsultujte se dječijim doktorom ako dijete ima temperaturu. Nazovite doktora odmah u koliko dijete ne može da zadrži tečnost u organizmu više od 24 sata.	Dijete se može vratiti u ustanovu za čuvanje djece kada nestanu simptomi.
VELIKI KAŠALJ-WHOOPING COUGH	Ustaljen kašalj dubljeg zvuka. Neka djeca imaju piskav i hrapav kašalj, dok neka mogu povraćati i gubiti dah tokom ili poslije kašljanja.	Konsultujte se sa dječijim doktorom. Dajte sve preporučene lijekove po uputstvu. Doktor može zahtijevati da dijete izbjegava bliže kontakte sa drugima kako bi spriječio bolest.	Dijete može ići nazad u ustanovu za čuvanje djece nakon 5 dana od početka primanja antibiotika ili 21 dan u koliko ne troši antibiotike.

Neophodna imunizacija

Zdravstveni Zahtjevi

Black Hawk County Health Department i Zakon Ajove o Vakcinacijama zahtijeva da svi učenici (kindergarten do dvanaestog razreda) imaju karton o vakcinacijama u arhivi škole. Sljedeće vakcine su **obavezne** za sve učenike u Ajovi.

Potrebne vakcine

Sljedeće vakcine su **obavezne** za sve škole u Ajovi:

Najmanje pet doza DTaP (sa jednom dozom na ili poslije napunjene četvrte godine starosti ako je dijete rođeno na ili poslije 15. Septembra 2003)

Najmanje četiri doze Polio (sa najmanje jednom dozom na ili poslije napunjene četvrte godine ako je rođeno na ili poslije 15. Septembra 2003)

Dvije doze MMR (sa prvom na ili poslije 12 mjeseci starosti i jedna doza između 4 i 6 godina starosti)

Obavezne su tri doze Hepatitis B

Dvije doze vakcine za varicela ako je rođeno na ili poslije 15. Septembra 2003. ILI uvjerenje o preležanim ospicama.

Pregled kod zubara

Zakon Ajove zahtijeva da svi učenici koji se upisuju u kindergarten i deveti razred imaju pregled kod zubara. Specifičan obrazac se mora ispuniti i potpisati od strane vašeg zubara. Zdrava usta i zubi su važni da se održava tijelo zdravim, osmijeh, jede ručak i uči bez bola. Nazovite I-Smile dental program na 319-415-8907 da vam pomognu da nađete zubara ili da urade pregled.

Obavezan analitički pregled olova

Zakon Ajove zahtijeva da svi učenici koji se upisuju u kindergarten imaju analitički pregled olova u krvi prije prvog dana u školi. Level olova u krvi vašeg djeteta je vjerovatno već testiran. Provjerite sa doktorom vašeg djeteta kad je rađen njegov/njen ljekarski pregled da budete sigurni da se to uradilo.

Alergije na Hranu

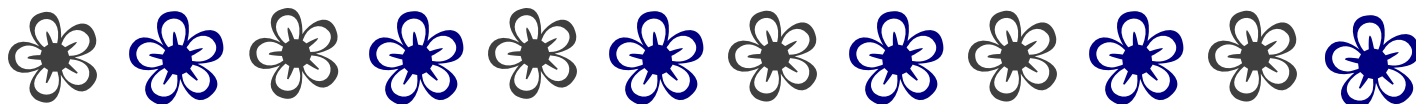
Neki učenici imaju teške alergije na hranu na određenu vrstu hrane kao na primjer kikiriki i tako dalje. Ako vaše dijete ima alergiju na hranu, zahtijevajte "Medical Statement for Student Requiring Special Meals" formu iz vaše škole (formu "Medicinsku Izjavu za Učenike koji Zahtijevaju Specijalne Obroke). Nastavnici i drugi zaposleni u školi moraju znati o alergiji na hranu odmah kako bi pomogli vašem djetetu da izbjegne kontakt sa tom hranom.

Pregled kod Očnog Ljekara

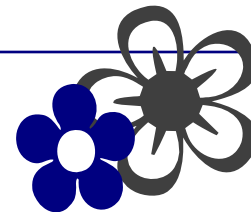
Pregled kod očnog ljekara nije obavezan za upis, ali Zakonodavstvo Ajove preporučuje da se uradi očni pregled od strane očnog ljekara. Zeleni karton za očni pregled je u vašem paketu za kindergarten ili se može dobiti u ofisu vaše škole.

Procedura Davanja Lijekova

Zahtijeva se pismena dozvola roditelja za sve lijekove koji su propisani od doktora ili kupljeni u slobodnoj prodaji da se daju u školi. Lijek će dati školska medicinska sestra, zdravstveni asistent ili zaposleni radnik u školi koji ima uspješno završen kurs za davanje lijekova. Antibiotici koji su propisani da se daju tri puta na dan trebaju se davati kod kuće. Forma za davanje dozvole se može dobiti u školskom zdravstvenom ofisu. Lijekovi se mogu donijeti ili uzeti iz škole samo od strane odrasle osobe.

Bezbijednost po alfabetnom redu

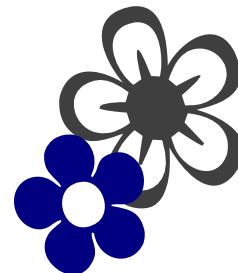

- A - Uvijek zakopčaj svoj sigurnosni pojas.
- B - Ako te neko zadirkuje, samo reci “ne” i otiđi od njega.
- C - Ako ti odjeća počne da gori, “Zaustavi se, spusti se dole, kotrljaj se!”
- D - Ako ti neko ponudi drogu, reci “ne” i predloži druge aktivnosti, kao što su sport i igre.
- E - U hitnom slučaju nazovi 9-1-1.
- F - Igranje sa šibicama može prouzrokovati vatru.
- G - Ako nađeš pištolj, nož ili dr. oružje, ne dotiči ga. Reci to odrasloj osobi.
- H - Uvijek stavljaš kacigu na glavu kada voziš bicikl ili trotinet.
- I - Skloni se u bezbijednu zgradu ako vani bude sijevalo.
- J - Nikad ne skači ili roni u vodu ako ne znaš koliko je duboka.
- K - Nikad ne puštaj papirne zmajevе blizu električnih žica.
- L - Izgubio si se? Ostani tamo gdje jesi, neko te možda već traži. Ako niko ne dođe, potraži policajca ili drugu odraslu osobu.
- M - Budi siguran da kažeš svojim roditeljima gdje ideš poslije škole.
- N - Nauči svoju adresu i broj telefona.
- O - Uvijek poštuј semafor i saobraćajne oznake na putu.
- P - Neka tvoji roditeli priključuju noćno svjetlo ili igračke u utičnicu, ne ti.
- Q - Brzo skretanje prilikom vođnje bicikla može prouzrokovati nesreće.
- R - Vozi bicikl bojazno i ne zaboravi svoju kacigu.
- S - Pogledaj na obje strane prije nego što pređeš ulicu.
- T - Kad telefon zvoni, pitaj roditelje kako i kad ti trebaš odgovoriti. Nikad ne reci osobi koja te zove da si sam kod kuće. Ako se bojiš reci svojim roditeljima ili odrasloj osobi kojoj vjeruješ.
- U - Koristi zdrav razum kad si sa kućnim ljubimcima, oni te mogu ujesti ako te ne poznaju.
- V - Budi oprezan na suncu da bi izbjegao opekotine.
- W - Nikad ne plivaj i ne igraј se sam u vodi.
- X - Budi posebno pažljiv kada hodaš po klizavim površinama.
- Y - Ako ti se približi stranac, uzvikni “ne” i nađi povjerljivu odraslu osobu.
- Z - Nikad ne proljeći u saobraćaj.

Upute savjetodavaca u Waterloo Community školama

Savjetodavci su na raspolaganju u svim školama da bi pomogli djeci u vezi učenja, društvenih i emocionalnih potreba. Ovdje vam navodimo neke od tih potreba:

- Da se osjećaju dobro u vezi sebe
- Da prihvataju druge na pozitivan način
- Da ponovo rješavaju konflikte mirnim putem
- Da biraju dobre stvari
- Da savladaju vještine učenja
- Da steknu znanje o zdravlju

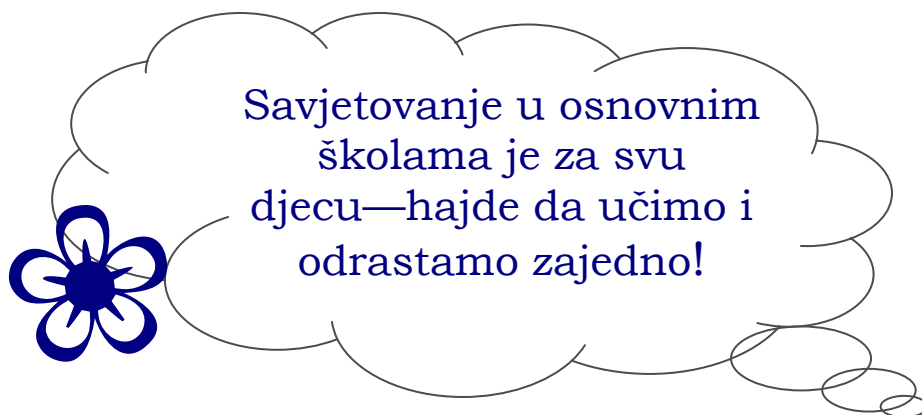

Ove potrebe se mogu ostvariti kroz:

- Individualno savjetovanje
- Konsultovanje roditelja/učitelja
- Savjetovanje u maloj grupi (problemi, kao što su promjena familije, tuga i gubitak i ponašanja u društvu)
- Upućivanje u učionici
- Sastanke roditelja
- Upute organizacijama (kao što su Child Health Specialty Clinic, Iowa Department of Human Services, Family and Children's Council, itd.).

Svako dijete ima mogućnost da prima usluge savjetodavaca kroz:

- Sopstvene upute
- Upute učitelja
- Upute roditelja
- Upute administracije

Školski autobus kruži okolo

Izlazak iz autobusa na druga mjesta osim kuće

Ako će vaše dijete ići na neko drugo mjesto osim kuće, molim vas obavijestite školu pismeno. Ako će vaše dijete ići sa nekim drugim djetetom njegovoj kući, molimo vas da i u tom slučaju informišete ofis. Ako će dijete mijenjati broj autobusa ili stajalište, djetetu se mora dati propusnica iz ofisa koju će ono pokazati vozaču autobusa.

Bezbjednost u autobusu

Vaše dijete treba da prati sledeća uputstva kako bi bilo bezbjedno dok vozi autobus.

- Učenici moraju ostati u sjedištu koje je određeno za njih i ne smiju se voziti u autobusima koji nisu određeni za njih.
- Bacanje predmeta ili igranje sa opasnim predmetima neće biti tolerisano.
- Bez pretjerane buke.
- Budi na stajalištu na vrijeme.
- Vaše dijete ne smije da se nagine kroz prozor autobusa sa bilo kojim dijelom tijela.
- Fizičko ili verbalno maltretiranje vozača autobusa ili drugih osoba neće biti tolerisano.
- Vaše dijete treba poštovati vozača autobusa.

Prevoz učenika osnovnih škola do škole i od škole

Učenicima osnovnih škola koje prije ili poslije škole pohađaju centar za čuvanje djece, može se obezbijediti prevoz pod sledećim uslovima:

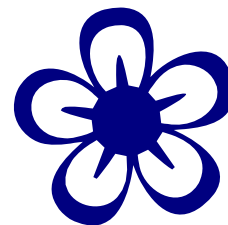
1. Ako učenik pohađa elementary school (osnovnu školu od K-5 razreda) ili middle school (školu od 6-8 razreda).
2. Ako učenik pohađa centar za čuvanje djece koji ima dozvolu za rad, predškolsko odjelenje ili registrovanu ustanovu za razvoj djece.
3. Ako je mjesto stanovanja učenika udaljeno više od dvije milje od centra koji učenik pohađa (odnosi se na učenike koji idu u middle schools) ili više od jedne milje od centra koji učenik pohađa (odnosi se na učenike koji idu u elementary schools).
4. Ako se centar za čuvanje djece nalazi u okruženju škole koju učenik pohađa i ako je rastojanje između tog centra i učeničke adrese dvije milje (odnosi se na učenike u middle schools) i više od jedne milje (odnosi se na učenike u elementary schools).
5. Ako škola koju učenik pohađa i deparman za prevoz prime dostavljenju kopiju roditeljskog ovlaštenja.

Zahtjev treba da se preda za period u trajanju najmanje od jednog semestra i ne može se predavati više od dva puta tokom školske godine.

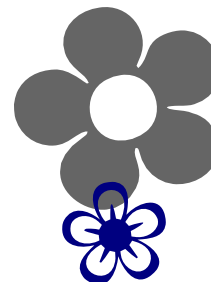

Šta uraditi u hitnom slučaju?

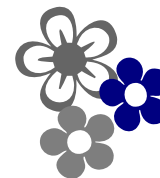
Kontakt informacije koje obezbijedite za školu prilikom upisa su veoma važne. Na taj način škola će biti u mogućnosti da vas kontaktira ili da kontaktira osobu koju vi odredite, u slučaju da vaše dijete bude bolesno u školi ili u slučaju da se desi neka druga hitna situacija.

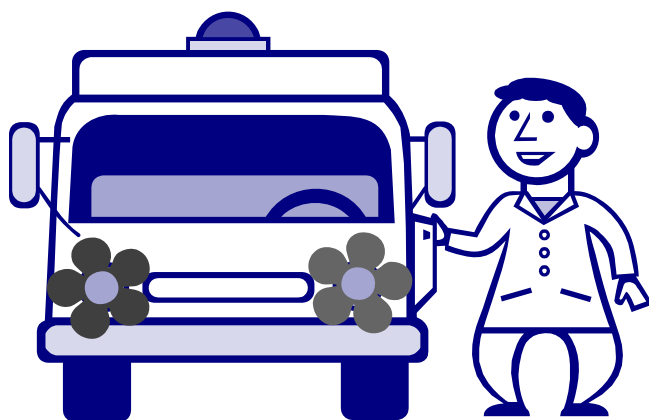
SAMO roditeljima/starateljima ili osobama koje su navedene na upisnoj formi može biti dozvoljeno da preuzmu vaše dijete iz škole u hitnim slučajevima. Npr. u takve slučajeve ubrajamo i najavu tornada. Molim vas imajte na umu da će svi učenici tokom vremenskih nepogoda biti smješteni u najsigurnije sklonište. Mi molimo roditelje da NE dolaze u školu niti da šalju druge osobe po djecu dok ne bude bezbiječno da se putuje. Vaše dijete neće biti pušteno nikome drugom osim roditelju/staratelju ili osobi koja je određena za kontakt u hitnim slučajevima. Zbog sigurnosti vašeg djeteta, NEĆE biti pravljene nikakvi izuzetci.

Tokom regularnog školskog dana, kada ne bude hitnih situacija, nijedna druga osoba osim roditelja/staratelja ne može izvesti dijete ranije iz škole.

Molim vas budite sigurni da kontakt informacije i informacije o puštanju djeteta u hitnim slučajevima budu tačne sadašnje.

Šta je za ručak?

Kada vaše dijete započne novu školsku godinu, treba da obratite posebnu pažnju na hranu koju jede u školi. Preko 40% učenika u Waterloo školama imaju višak kilograma ili su gojazni. Roditelji utiču znatno na ono što njihova djeca jedu, a podsticanje zdravih navika u ishrani je sada važnije nego ikad. Program ishrane u Waterloo školama pomaže podsticanju zdravih navika u ishrani na taj način što u svom jelovniku nudi hranu bogatu impaktnim žitaricama, više svježeg voća i povrća i hranu koja se pravi bez posebne prerade. Departman za ishranu prati sve državne i federalne regulacije kako bi osigurao da svako dijete jede zdravo, međutim vi možda želite poslati po svom djetetu ručak koji je pravljen kod vaše kuće. Ovo su neki od načina da održite ručak pravljen kod kuće zdravim i bezbjednim:

- Koristite različite proizvode iz glavnih grupa hrane (meso, voće, povrće, žitarice, mliječni proizvodi)
- Imajte na umu kalorije, jer sa desertom i pićem možete brzo dodati ekstra kalorije!
- Povedite sa sobom dijete u kupovinu i dozvolite im da jedu hranu koju vole!
- Pustite djecu da sami pakuju ručak.
- Pravite sendviče od različitih vrsta hljeba “pitas” ili “tortillas”
- Koristite izolirane torbice za ručak i pakovanja sa ledom kako bi hrana ostala hladna.

Šaljite toplu hranu u termos bocama kako bi hrana zadržala toplotu.

Besplatna i ishrana po umanjenoj cijeni

Zahtjevi za besplatnu i ishranu po umanjenoj cijeni su vam na raspolaganju u školskom uredu. Treba da se ispuni samo jedan zahtjev po porodici bez obzira koliko škola vaša djeca pohađaju. Da bi zahtjev bio obrađen, neophodno je navesti sve vrste primanja koje imate, brojeve od bonova za hranu “food stamps” svih članova porodice koji su navedeni na zahtjevu; zahtjev mora biti potpisan od strane roditelja, mora se navesti broj socijalne sigurnosti “social security number” (ili naznačiti u kvadratić ako osoba ne posjeduje

taj broj).

Zahtjev koji nije potpuno ispunjen biće vraćen porodici sve dok informacije ne budu kompletne. U koliko tokom školske godine dođe do promjene u vašim primanjima ili broju članova vaše porodice, vi možete ispuniti novi zahtjev za besplatnu ili ishranu po umanjenoj cijeni.

Šta očekivati

Svi učenici moraju jesti ručak u školi. Školski distrikt nudi učenicima doručak i ručak. Učenici mogu donijeti svoj ručak od kuće ili kupiti/jesti doručak i/ili ručak ili mlijeko u školi. Mi vas odvrćamo od hrane pripremljene u restoranima, izuzev ako je ta hrana namijenjena za specifičan razred ili za organizaciju koju sponzorise škola.

Dok nastavnici budu prebrojavali učenike koji su prisutni na nastavi, oni će izbrojati i koliko učenika želi jesti ručak u školi. To se radi u jutarnjim satima nakon što zvoni zvono za početak nastave. Na taj način osoblje u kafeteriji je upoznato koliko će otprilike učenika jesti školski obrok i šta će jesti. Ako vaše dijete zakasni a ne ponese ručak od kuće, njemu će biti serviran prvi obrok sa jelovnika.

Dok čekaju u liniji za doručak i ručak, učenici mogu odabrati hranu koju žele da jedu. Svaki dan za ručak nudi se sledeće: 2 oz mesa, 1 porcija žitarica, 1 porcija voća, 1 porcija povrća i 8 oz obranog mlijeka. Ponekad se hrana kombinira, npr. kombinacija mesa i žitarica u pici. Učenici ne moraju jesti sve što im se nudi na jelovniku. Ako ne žele, ne moraju uzeti mlijeko. Na taj način im je omogućeno da jedu ono što žele, a da ne bacaju hranu koja im se ne jede. Roditelji čijoj su djeci potrebni posebni obroci, trebaju kontaktirati školsku medicinsku sestricu i osobu u distriktu koja je registrovana da vodi brigu o specijanim dijetama na ovaj broj telefona 433-2036.

Prisustvo

Redovno prisustvo na nastavi i dolazak na vrijeme je sastavni dio obrazovnog programa i zahtijeva se od svih učenika kako bi oni mogli primati maksimalne beneficije tog programa. Od učenika se očekuje da dolaze na nastavu redovno i na vrijeme.

Intervencija na podršku pozitivnog ponašanja

Šta je intervencija na podršku pozitivnog ponašanja (PBIS)? PBIS je pozitivan disciplinski plan razrađen na osnovu podataka da bi proaktivno spriječio ili smanjio izazovna ponašanja i proizveo pozitivne ishode. Fokus ovog pristupa je da učini problematična ponašanja manje efektivnim, a željena ponašanja više relevantnim.

Ponašanje se može predavati kao čitanje i matematika. PBIS kreira pozitivno okruženje uz upotrebu proaktivnih strategija kao što su predstavljanje, definisanje, modelisanje, predavanje, podržavanje pozitivnih ponašanja širom škole, a zatim utvrđivanje naučenog i nagrađivanje učenika za njihovo pozitivno ponašanje. Sve se svodi na kreiranje pozitivnog školskog okruženja gdje sva djeca mogu učiti osjećajući se bezbiježno.

Za više informacija o PBIS, molim vas posjetite: www.pbis.org.

